

стають новими формами взаємодії, які поєднують різні традиції у новий контекст.

Григоренко П.Е.
Науковий керівник: к.філ.н., проф. Красіков М.М.
НТУ «ХП»

ХУДОЖНИКИ «ХП»: МИХАЙЛО ПЕСТРИКОВ

Михайло Родіонович Пестриков (1864–1930) – визначний український художник, педагог і організатор мистецького життя, який зробив значний внесок у розвиток культури та освіти Харкова. Народжений у Калусі в родині купця, він змалку проявляв інтерес до мистецтва, що зрештою визначило його життєвий шлях. У 1893 р. Михайло завершив навчання в Імператорській академії мистецтв у Санкт-Петербурзі, отримавши звання класного художника 1-го ступеня. Цей титул свідчив про високу професійну підготовку та майстерність у малярстві. Після закінчення академії він переїхав до Харкова й присвятив своє життя розвитку мистецтва та освіти. У Харкові Пестриков обіймав кілька важливих посад. У 1895 році він став завідувачем школи малювання М. Д. Раєвської-Іванової, провідної мистецької освітньої установи міста. У наступні роки працював викладачем у міській школі малювання та живопису (1896) і Харківському ремісничому училищі (1898). Його педагогічна діяльність охоплювала широкий спектр дисциплін, що сприяло формуванню нового покоління художників і ремісників. З 1900 року Михайло Пестриков почав працювати у Харківському технологічному інституті. Спочатку він був запрошений як позаштатний викладач, проте його внесок у навчальний процес швидко став помітним, і у 1907 році він увійшов до основного складу викладачів інституту. У ХТІ Пестриков викладав архітектурне креслення, проєктування, а також спецкурси з малювання та акварелі. Викладання малювання в інженерному навчальному закладі на той час було новаторським підходом, воно розвивало у студентів просторове мислення, естетичний смак і здатність візуалізувати складні проєкти. Пестриков був також активним

учасником культурного життя ХТІ-ХІІІ. У 1923 році його призначили завідувачем кабінету малювання, а у 1924 році – музею інституту, який служив місцем збереження культурної та історичної спадщини закладу. Він долучився до предметної комісії з архітектурно-будівельного мистецтва, спрямовуючи свої зусилля на вдосконалення освітніх програм. Під його керівництвом студенти отримували не лише технічні, а й естетичні знання, що було важливо для майбутніх архітекторів. До його обов'язків входила розробка навчальних матеріалів, підготовка креслень та ескізів, а також організація виставок студентських робіт. Паралельно з викладацькою роботою Пестриков займався творчістю. Він спеціалізувався на портретному жанрі, але також активно працював у галузі монументального живопису. Відома його участь у створенні Каплунівської церкви в Харкові: у 1912 році художник виконав настінні розписи та образи іконостасу, створивши твори, що стали окрасою храму. Його творчість відзначалася глибиною емоційного вираження, майстерною роботою зі світлом і кольором. Картини Пестрикова демонстрували високий рівень реалізму, що поєднувалося з м'яким ліризмом. Значущою сторінкою в житті Михайла Родіоновича була його дружба та співпраця з Олексієм Миколайовичем Бекетовим, який залучав Пестрикова до розробки художнього оформлення своїх архітектурних проєктів. Один із прикладів їхньої співпраці – будівля Каплунівської церкви, де Бекетов відповідав за архітектурну частину, а Пестриков – за художню. Пестриков мешкав у будинку, зведеному за проєктом Бекетова на вулиці Садово-Куликівській (нині – Дарвіна). На другому поверсі жив Бекетов, на першому кілька кімнат займав Пестриков. За плідну діяльність Пестриков отримав нагороди – ордени Анни 3-го ступеня та св. Станіслава 2-го і 3-го ступенів. Він мав чин статського радника, що відповідало його статусу в суспільстві. Пестриков помер у 1930 році, залишивши багату художню спадщину. Творчість митця цікава й сьогодні, а його внесок у розвиток ХІІІ назавжди залишиться в історії цього закладу. Роботи та освітні ідеї М. Р. Пестрикова є цінними не лише як історичний спадок, а й як джерело натхнення для нових поколінь художників, архітекторів і педагогів.